

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΖΕΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΖΕΣ

Αριθ. 41/04/COL

της 17ης Μαρτίου 2004

που τροποποιεί για τεσσαρακοστή τέταρτη φορά τους διαδικαστικούς και ουσιαστικούς κανόνες στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων με την καθιέρωση ενός νέου κεφαλαίου 24B: πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις στη ναυπηγική βιομηχανία

(2006/C 221/05)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΖΕΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο ⁽¹⁾, και ιδίως τα άρθρα 61 έως 63 και το πρωτόκολλο 26,

τη συμφωνία μεταξύ των κρατών ΕΖΕΣ για τη σύσταση Εποπτεύουσας Αρχής και Δικαστηρίου ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 24, το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο β) και το άρθρο 1 στο μέρος I του πρωτοκόλλου 3 ⁽³⁾,

Εκτιμώντας:

ότι σύμφωνα με το άρθρο 24 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ θέτει σε εφαρμογή τις διατάξεις της συμφωνίας ΕΟΧ περί κρατικών ενισχύσεων,

ότι σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο β) της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ εκδίδει ανακοινώσεις ή κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με ζητήματα που εμπίπτουν στη συμφωνία ΕΟΧ, εφόσον τούτο προβλέπεται ρητώς από την εν λόγω συμφωνία ή από τη συμφωνία περί Εποπτείας και Δικαστηρίου ή κρίνεται αναγκαίο από την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ τους διαδικαστικούς και ουσιαστικούς κανόνες στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων ⁽⁴⁾, τους οποίους εξέδωσε η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ στις 19 Ιανουαρίου 1994 ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Στο εξής «η συμφωνία ΕΟΧ».

⁽²⁾ Στο εξής «συμφωνία περί Εποπτείας και Δικαστηρίου».

⁽³⁾ Το Πρωτόκολλο 3 Εποπτεύουσας Αρχής και Δικαστηρίου, όπως τροποποιήθηκε από τα κράτη της ΕΖΕΣ στις 10 Δεκεμβρίου 2001. Οι τροποποιήσεις τέθηκαν σε ισχύ στις 28 Αυγούστου 2003.

⁽⁴⁾ Στο εξής «κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις».

⁽⁵⁾ Αρχικά δημοσιεύθηκε στην ΕΕ L 231 της 3.9.1994 και στο συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 32 της ίδιας ημερομηνίας, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από απόφαση του Σώματος αριθ. 40/04/COL της 17.3.2004, η οποία δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί.

ότι στις 30 Δεκεμβρίου 2003, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής Επιτροπή της ΕΚ) δημοσίευσε νέο πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις στη ναυπηγική βιομηχανία ⁽⁶⁾,

ότι το πλαίσιο αυτό παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο,

ότι θα πρέπει να εξασφαλιστεί ενιαία εφαρμογή των κανόνων ΕΟΧ σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις σε ολόκληρο τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο,

ότι, σύμφωνα με το σημείο II του κεφαλαίου «ΓΕΝΙΚΑ» στο τέλος του παραρτήματος XV της συμφωνίας ΕΟΧ, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ πρέπει να εκδώσει, κατόπιν διαβούλευσης με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πράξεις αντίστοιχες με αυτές που έχει εκδώσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή,

Αφού συμβουλευθήκε την Επιτροπή της ΕΚ,

ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗ το γεγονός ότι η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ προέβη σε διαβουλεύσεις με τα κράτη ΕΖΕΣ στο πλαίσιο πολυμερούς σύσκεψης επ' αυτού του θέματος, στις 3 Φεβρουαρίου 2004,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

1. Οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις τροποποιούνται μέσω της προσθήκης ενός νέου κεφαλαίου 24B: «Πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για τη ναυπηγική βιομηχανία». Το νέο κεφάλαιο 24B περιλαμβάνεται στο παράρτημα I της παρούσας απόφασης.
2. Τα κράτη ΕΖΕΣ ενημερώνονται με επιστολή στην οποία περιλαμβάνεται αντίγραφο της παρούσας απόφασης και του παραρτήματος I.

⁽⁶⁾ Πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων στη ναυπηγική βιομηχανία, ΕΕ C 317 της 30.12.2003, σ. 11.

3. Η Επιτροπή της ΕΚ ενημερώνεται, σύμφωνα με το σημείο δ) του πρωτοκόλλου 27 της συμφωνίας ΕΟΧ, με την αποστολή αντιγράφου της παρούσας απόφασης και του παραρτήματος Ι.
4. Η απόφαση, περιλαμβανομένου του παραρτήματος Ι, δημοσιεύεται στο Τμήμα ΕΟΧ και στο Συμπλήρωμα ΕΟΧ της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
5. Το αγγλικό κείμενο της παρούσας απόφασης είναι το μόνο αυθεντικό.

Βρυξέλλες, 17 Μαρτίου 2004

Για την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ

Hannes HAFSTEIN
Πρόεδρος

Einar M. BULL
Μέλος του Σώματος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

24B. ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΑΥΠΗΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ⁽¹⁾

24B.1. Εισαγωγή

- (1) Οι κρατικές ενισχύσεις στη ναυπηγική βιομηχανία αποτελούν αντικείμενο μίας σειράς ειδικών καθεστώτων του ΕΟΧ. Σε σχέση με βιομηχανικούς τομείς που δεν υπήχθησαν σε ειδικούς κανόνες, τα ισχύοντα, στη ναυπηγική βιομηχανία, καθεστώςτα περιλαμβάνουν ένα αμάλγαμα αυστηρών και επεικών διατάξεων. Το παρόν πλαίσιο προβλέπει νέους κανόνες αξιολόγησης των κρατικών ενισχύσεων στη ναυπηγική βιομηχανία που θα ακολουθήσουν τη λήξη ισχύος, στις 31 Δεκεμβρίου 2003, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1540/98, της 29ης Ιουνίου 1998, περί των νέων κανόνων ενισχύσεων της ναυπηγικής βιομηχανίας ⁽²⁾, όπως ενσωματώθηκε στη συμφωνία ΕΟΧ με την απόφαση της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ αριθ. 12/1999, της 29ης Ιανουαρίου 1999 ⁽³⁾.
- (2) Στόχος του παρόντος πλαισίου είναι να αρθούν, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, οι διαφορές μεταξύ των κανόνων που εφαρμόζονται στη ναυπηγική βιομηχανία και σε άλλους βιομηχανικούς τομείς, ώστε να απλουστευθεί και να καταστεί περισσότερο διαφανής η πολιτική της Εποπτεύουσας Αρχής (στο εξής «η Αρχή») στον τομέα αυτό, με την επέκταση οριζόντιων διατάξεων στη ναυπηγική βιομηχανία.
- (3) Ωστόσο, η Αρχή αναγνωρίζει ότι ορισμένοι ειδικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη ναυπηγική βιομηχανία πρέπει να αντικατοπτρίζονται στην πολιτική της όσον αφορά τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων. Στους παράγοντες αυτούς περιλαμβάνονται:
- α) η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα, οι μειωμένες τιμές και οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην παγκόσμια ναυπηγική αγορά,
 - β) η φύση των πλοίων, που αποτελούν πολύ μεγάλα κεφαλαιουχικά αγαθά, η οποία αυξάνει την πιθανότητα στρέβλωσης του ανταγωνισμού εξαιτίας πιστωτικών διευκολύνσεων με την υποστήριξη του κράτους,
 - γ) η ύπαρξη συμφωνιών στο πλαίσιο του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) στον τομέα της ναυπηγικής βιομηχανίας και συγκεκριμένα ο διακανονισμός του ΟΟΣΑ του 1998 περί των κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης, ο οποίος εφαρμόζεται στην Κοινότητα δυνάμει της απόφασης 2001/76/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για την αντικατάσταση της απόφασης της 4ης Απριλίου 1978 περί εφαρμογής ορισμένων κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης ⁽⁴⁾.
- (4) Η Αρχή αναγνωρίζει ότι στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ επιτελούνται εργασίες για την αντικατάσταση της συμφωνίας του 1994 σχετικά με την τήρηση ομαλών συνθηκών ανταγωνισμού στον τομέα της ναυπήγησης και επισκευής πλοίων ⁽⁵⁾, η οποία δεν έχει τεθεί σε ισχύ. Το πλαίσιο αυτό δεν προδικάζει με κανένα τρόπο την έκβαση αυτών των εργασιών και μπορεί να αναθεωρηθεί υπό το πρίσμα μιας συμφωνίας στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ.
- (5) Υπό το πρίσμα των ειδικών αυτών χαρακτηριστικών, στόχοι του παρόντος πλαισίου, εκτός από την απλούστευση των εφαρμοζόμενων κανόνων, είναι:
- α) να ενθαρρυνθεί η μεγαλύτερη αποδοτικότητα και ανταγωνιστικότητα των ναυπηγείων του ΕΟΧ, ειδικότερα με την προώθηση της καινοτομίας,
 - β) να διευκολυνθεί η μείωση της μη βιώσιμης, από οικονομική άποψη, παραγωγικής ικανότητας, όταν είναι απαραίτητο, και
 - γ) να τηρηθούν οι ισχύουσες διεθνείς υποχρεώσεις στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων και των αναπτυξιακών ενισχύσεων.
- (6) Για τη επίτευξη αυτών των στόχων, το παρόν πλαίσιο προβλέπει ειδικά μέτρα σχετικά με τις ενισχύσεις για λόγους καινοτομίας, τις ενισχύσεις για το κλείσιμο εγκαταστάσεων, τις εξαγωγικές πιστώσεις και τις αναπτυξιακές καθώς και περιφερειακές ενισχύσεις.
- (7) Ορισμένα χαρακτηριστικά καθιστούν τη ναυπηγική βιομηχανία μοναδική και τη διαφοροποιούν από άλλες βιομηχανίες· αυτά είναι οι μικρές σειρές παραγωγής, το μέγεθος, η αξία και η πολυπλοκότητα των παραγόμενων μονάδων, καθώς και το γεγονός ότι τα πρωτότυπα χρησιμοποιούνται, γενικώς, για εμπορικούς σκοπούς. Κατά συνέπεια, η ναυπηγική βιομηχανία αποτελεί τον μόνο τομέα που είναι επιλέξιμος για ενισχύσεις καινοτομίας. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για καινοτομίες θεσπίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1540/98, με την πρόθεση να εγκρίνονται μόνο σε επαρκώς δικαιολογημένες περιπτώσεις, ως κίνητρο για την ανάληψη τεχνολογικού κινδύνου. Ωστόσο, η εφαρμογή της διάταξης αυτής δεν ήταν καινοποιοτική. Θεωρείται ότι τα μοναδικά χαρακτηριστικά της ναυπηγικής βιομηχανίας δικαιολογούν τη διατήρηση ενισχύσεων καινοτομίας τομεακού χαρακτήρα. Συνεπώς, το παρόν πλαίσιο αποσκοπεί στη βελτίωση της στήριξης της καινοτομίας, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις δυσκολίες εφαρμογής της προηγούμενης διάταξης.

⁽¹⁾ Το παρόν κεφάλαιο αντιστοιχεί στο κοινοτικό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις στη ναυπηγική βιομηχανία (ΕΕ C 317 της 30.12.2003, σ. 11).

⁽²⁾ ΕΕ L 202 της 18.7.1998, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 35 της 10.2.2000 και Συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 7, βλέπε σημείο 1β) του παραρτήματος XV της συμφωνίας ΕΟΧ.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 32 της 2.2.2001, σ. 1· απόφαση όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 2002/634/ΕΚ (ΕΕ L 206 της 3.8.2002, σ. 16).

⁽⁵⁾ ΕΕ C 375 της 30.12.1994, σ. 1. Από τα κράτη ΕΖΕΣ, μόνο η Νορβηγία αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας του 1994.

- (8) Η Αρχή μπορεί να θεωρήσει ότι οι ενισχύσεις για τη ναυπήγηση, επισκευή και μετατροπή πλοίων συμβιβάζονται με τη κοινή αγορά, μόνο εφόσον συμφωνούν με τις διατάξεις του παρόντος πλαισίου.
- (9) Το παρόν πλαίσιο δεν επηρεάζει τα προσωρινά μέτρα που θεσπίζει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1177/2002 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2002, σχετικά με τον προσωρινό αμυντικό μηχανισμό της ναυπηγικής βιομηχανίας⁽¹⁾, όπως ενσωματώθηκε στη συμφωνία ΕΟΧ με την απόφαση της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ αριθ. 170/2002 της 16ης Δεκεμβρίου 2002⁽²⁾.

24B.2. Ορισμοί

(10) Για τους σκοπούς του παρόντος πλαισίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) ως «ναυπήγηση» νοείται η κατασκευή, στον ΕΟΧ, αυτοπροωθούμενων ποντοπόρων εμπορικών πλοίων,
- β) ως «επισκευή πλοίου» νοείται η επισκευή ή ανακαίνιση, στον ΕΟΧ, αυτοπροωθούμενων ποντοπόρων εμπορικών πλοίων,
- γ) ως «μετατροπή πλοίου» νοείται η μετατροπή, στον ΕΟΧ, αυτοπροωθούμενων ποντοπόρων εμπορικών πλοίων, τουλάχιστον 1 000 κοχ, υπό την προϋπόθεση ότι οι εργασίες μετατροπής επιφέρουν ριζικές τροποποιήσεις στο σχέδιο φόρτωσης, στην άτρακτο του πλοίου, στο σύστημα πρόωσης ή στην υποδομή υποδοχής επιβατών,
- δ) ως «αυτοπροωθούμενα ποντοπόρα εμπορικά πλοία» νοούνται:
- πλοία τουλάχιστον 100 κοχ που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά επιβατών ή/και αγαθών,
 - πλοία τουλάχιστον 100 κοχ που χρησιμοποιούνται για την παροχή ειδικού τύπου υπηρεσιών (π.χ. βυθοκόροι και παγοθραυστικά),
 - ρυμουλκά ισχύος τουλάχιστον 365 kW,
 - αλιευτικά πλοία τουλάχιστον 100 κοχ, όσον αφορά τις εξαγωγικές πιστώσεις και τις αναπτυξιακές ενισχύσεις, υπό την προϋπόθεση ότι ανταποκρίνονται στους όρους του διακανονισμού του ΟΟΣΑ του 1998 περί των κατευθυντηρίων γραμμών στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης και με το μνημόνιο συμφωνίας σχετικά με τις εξαγωγικές πιστώσεις για πλοία ή οιασδήποτε άλλης συμφωνίας τροποποίησης ή αντικατάστασής τους.
- ν) ημιτελείς επιπλέουσες και κινητές άτρακτοι των τύπων πλοίων που αναφέρονται στα σημεία i) έως iv).

Για τους σκοπούς των ανωτέρω, με τον όρο «αυτοπροωθούμενο ποντοπόρο πλοίο» νοείται κάθε πλοίο του οποίου το μόνιμο σύστημα πρόωσης και διεύθυνσης του προσδίδει όλα τα χαρακτηριστικά αυτόνομης πλοϊμότητας στην ανοικτή θάλασσα. Εξαιρούνται τα πολεμικά πλοία (δηλαδή τα πλοία τα οποία σύμφωνα με τα βασικά δομικά τους χαρακτηριστικά και τις ικανότητες προορίζονται ειδικά και αποκλειστικά για στρατιωτική χρήση, π.χ. τα θωρηκτά και άλλα πλοία επιθετικής ή αμυντικής δράσης), καθώς και οι τροποποιήσεις ή οι προσθήκες που επιφέρονται σε άλλα πλοία αποκλειστικά για στρατιωτικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα ή οι πρακτικές που τυχόν εφαρμόζονται σε σχέση με τα εν λόγω πλοία, τις τροποποιήσεις ή τις προσθήκες δεν αποτελούν συγκεκαλυμμένες ενέργειες υπέρ της εμπορικής ναυπηγικής βιομηχανίας, ασυμβίβαστες με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις,

- ε) ως «συγγενής οντότητα» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο:
- έχει υπό την κυριότητά του ή ελέγχει επιχείρηση ασχολούμενη με τη ναυπήγηση, μετατροπή ή επισκευή πλοίων ή
 - ανήκει κατά κυριότητα ή ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, μέσω της κατοχής μετοχών ή άλλως, από επιχείρηση ασχολούμενη με τη ναυπήγηση, μετατροπή ή επισκευή πλοίων.

Έλεγχος τεκμαίρεται ότι ασκείται από τη στιγμή που ένα πρόσωπο ή μία επιχείρηση που ασχολείται με τη ναυπήγηση, μετατροπή ή επισκευή πλοίων κατέχει ή ελέγχει συμμετοχή, υπερβαίνουσα το 25 %, στο άλλο μέρος ή αντιστρόφως.

- στ) ως «ενίσχυση» νοείται η ενίσχυση με την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ, περιλαμβανομένων μέτρων όπως πιστωτικές διευκολύνσεις, εγγυήσεις και φορολογικά πλεονεκτήματα.

24B.3. Εφαρμοστές διατάξεις

24B.3.1. Πεδίο εφαρμογής

- (11) Οι ενισχύσεις στη ναυπηγική βιομηχανία περιλαμβάνουν τις ενισχύσεις σε ναυπηγεία, συγγενείς οντότητες, πλοιοκτήτες και όποιον τρίτο λαμβάνει, άμεσα ή έμμεσα, επιδότηση για τη κατασκευή, επισκευή ή μετατροπή πλοίων.

⁽¹⁾ ΕΕ L 172 της 2.7.2002, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 38 της 13.2.2002 και Συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 9, βλέπε σημείο 1γα) του παραρτήματος XV της συμφωνίας ΕΟΧ.

24B.3.2. Εφαρμογή οριζοντίων διατάξεων

- (12) Ως γενική αρχή οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σύμφωνα με το άρθρο 61 της συμφωνίας ΕΟΧ και το άρθρο 1 του μέρους I του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, καθώς και σύμφωνα με κάθε νομοθεσία και με όλα τα μέτρα που θεσπίζονται βάσει αυτών, συμπεριλαμβανομένων των εξής:
- α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του (πρώην) άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ ⁽¹⁾, όπως ενσωματώθηκε στο μέρος II του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου ⁽²⁾,
 - β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 68/2001, της 12ης Ιανουαρίου 2001, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις για επαγγελματική εκπαίδευση ⁽³⁾, όπως ενσωματώθηκε στη συμφωνία ΕΟΧ με την απόφαση της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ αριθ. 88/2002, της 25ης Ιουνίου 2002 ⁽⁴⁾,
 - γ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 69/2001 της Επιτροπής, της 12ης Ιανουαρίου 2001, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας ⁽⁵⁾, όπως ενσωματώθηκε στη συμφωνία ΕΟΧ με την απόφαση της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ αριθ. 88/2002, της 25ης Ιουνίου 2002 ⁽⁶⁾,
 - δ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001, της 12ης Ιανουαρίου 2001, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ⁽⁷⁾, όπως ενσωματώθηκε στη συμφωνία ΕΟΧ με την απόφαση της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ αριθ. 88/2002, της 25ης Ιουνίου 2002 ⁽⁸⁾,
 - ε) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1177/2002 του Συμβουλίου, της 27 Ιουνίου 2002, σχετικά με προσωρινό αμυντικό μηχανισμό της ναυπηγικής βιομηχανίας ⁽⁹⁾, όπως ενσωματώθηκε στη συμφωνία ΕΟΧ με την απόφαση της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ αριθ. 170/2002 της 16ης Δεκεμβρίου 2002 ⁽¹⁰⁾,
 - στ) των κατευθυντήριων γραμμών της Αρχής σχετικά με τις ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση των προβληματικών επιχειρήσεων ⁽¹¹⁾,
 - ζ) των κατευθυντήριων γραμμών της Αρχής σχετικά με τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος ⁽¹²⁾, και
 - η) του πλαισίου σχετικά με τις ενισχύσεις για την έρευνα και την ανάπτυξη ⁽¹³⁾.

24B.3.3. Ειδικές Διατάξεις

- (13) Η γενική αρχή που παρατίθεται στο μέρος 24B.3.2 υπόκειται στις ακόλουθες εξαιρέσεις, οι οποίες αιτιολογούνται από τους ειδικούς παράγοντες που αναφέρονται στο μέρος 24B.1.

24B.3.3.1. Ενισχύσεις για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία

- (14) Οι ενισχύσεις δαπανών στις οποίες υποβάλλονται επιχειρήσεις που ασχολούνται με τη ναυπήγηση, τη μετατροπή ή την επισκευή πλοίων για την υλοποίηση σχεδίων έρευνας και ανάπτυξης μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ εφόσον τηρούν τους κανόνες που προβλέπει το πλαίσιο του ΕΟΧ που διέπει τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και την ανάπτυξη ή άλλες μετέπειτα ρυθμίσεις.
- (15) Οι ενισχύσεις χορηγούμενες για καινοτομία σε υφιστάμενα ναυπηγεία κατασκευής, επισκευής ή μετατροπής πλοίων μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ μέχρις ορίου ακαθάριστης έντασης ενίσχυσης 20 % υπό την προϋπόθεση ότι:
- α) αφορούν τη βιομηχανική εφαρμογή καινοτόμων προϊόντων και διαδικασιών, δηλαδή τεχνολογικά νέων ή βελτιωμένων, σε σημαντικό βαθμό, προϊόντων και μεθόδων σε σχέση με την υφιστάμενη στάθμη της τεχνικής στη βιομηχανία αυτή στον ΕΟΧ, που παρουσιάζουν κίνδυνο τεχνολογικής ή βιομηχανικής αποτυχίας,
 - β) οι ενισχύσεις περιορίζονται στο να συμβάλουν στη κάλυψη δαπανών για επενδύσεις, σχεδιασμό, μηχανολογικές εργασίες και δοκιμές που συνδέονται άμεσα και αποκλειστικά με το καινοτόμο σκέλος του σχεδίου. Κατ' εξαίρεση, πρόσθετες δαπάνες παραγωγής που είναι απολύτως απαραίτητες για την επικύρωση της τεχνολογικής καινοτομίας μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες στο μέτρο που περιορίζονται στο ελάχιστο αναγκαίο ποσό.

⁽¹⁾ ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.

⁽²⁾ Πρωτόκολλο 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, όπως τροποποιήθηκε από τα κράτη ΕΖΕΣ στις 10 Δεκεμβρίου 2001. Οι τροποποιήσεις τέθηκαν σε ισχύ στις 28 Αυγούστου 2003. Το τροποποιημένο πρωτόκολλο 3 βρίσκεται στον δικτυακό τόπο της Αρχής για τις κρατικές ενισχύσεις — νομικά κείμενα: www.eftasurv.int

⁽³⁾ ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ. 20.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 266 της 3.10.2002 και Συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 49, βλέπε σημείο 1δ) του παραρτήματος XV της συμφωνίας ΕΟΧ.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ. 30.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 266 της 3.10.2002 και Συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 49, βλέπε σημείο 1ε) του παραρτήματος XV της συμφωνίας ΕΟΧ.

⁽⁷⁾ ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ. 33.

⁽⁸⁾ ΕΕ L 266 της 3.10.2002 και Συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 49, βλέπε σημείο 1στ) του παραρτήματος XV της συμφωνίας ΕΟΧ.

⁽⁹⁾ ΕΕ L 172 της 2.7.2002, σ. 1.

⁽¹⁰⁾ ΕΕ L 38 της 13.2.2002 και Συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 9, βλέπε σημείο 1γα) του παραρτήματος XV της συμφωνίας ΕΟΧ.

⁽¹¹⁾ Κεφάλαιο 16 των κατευθυντήριων γραμμών της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ (ΕΕ L 274 της 26.10.2000 και Συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 48). Οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές ανταποκρίνονται στις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση των προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 288 της 9.10.1999, σ. 2).

⁽¹²⁾ Κεφάλαιο 15 των κατευθυντήριων γραμμών της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ (ΕΕ L 21 της 24.1.2002 και Συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 6). Οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές ανταποκρίνονται στις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος (ΕΕ C 37 της 3.2.2001, σ. 3).

⁽¹³⁾ Κεφάλαιο 14 των κατευθυντήριων γραμμών της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ (ΕΕ L 245 της 26.9.1996 και Συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 43). Οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές ανταποκρίνονται στις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και την ανάπτυξη (ΕΕ C 45 της 17.2.1996, σ. 5).

24B.3.3.2. Ενισχύσεις για το κλείσιμο μονάδων

- (16) Οι ενισχύσεις για τη κάλυψη των συνήθων δαπανών που απαιτούνται για το ολικό ή μερικό κλείσιμο ναυπηγείων, που ασχολούνται με τη κατασκευή, μετατροπή ή επισκευή πλοίων, μπορούν να θεωρούνται συμβιβάσιμες με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ όταν η προκύπτουσα μείωση του κατασκευαστικού δυναμικού είναι πραγματική και οριστική.
- (17) Οι επιλέξιμες προς ενίσχυση δαπάνες, σύμφωνα με την παράγραφο 16 είναι:
- α) τα ποσά που καταβάλλονται σε εργαζόμενους οι οποίοι απολύονται ή συνταξιοδοτούνται πριν από τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης,
 - β) οι δαπάνες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε εργαζόμενους που απολύονται ή συνταξιοδοτούνται πριν από τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των ποσών που χορηγούν τα ναυπηγεία για να διευκολύνουν τη δημιουργία μικρών επιχειρήσεων, ανεξάρτητων από τα εν λόγω ναυπηγεία και των οποίων οι δραστηριότητες δεν είναι κατά κύριο λόγο ναυπηγικού χαρακτήρα,
 - γ) τα ποσά που καταβάλλονται σε εργαζόμενους για επαγγελματική επανεκπαίδευση,
 - δ) οι δαπάνες που απαιτούνται για τη μετασκευή του ναυπηγείου ή των ναυπηγείων, των κτιρίων ή των εγκαταστάσεων και της υποδομής τους, ούτως ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άλλες χρήσεις εκτός από ναυπηγική.
- (18) Εξάλλου, στην περίπτωση επιχειρήσεων οι οποίες παύουν εντελώς να ασχολούνται με τη ναυπήγηση, μετατροπή ή επισκευή πλοίων, τα ακόλουθα μέτρα μπορούν επίσης να θεωρηθούν συμβιβάσιμα με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ:
- α) ενίσχυση που δεν υπερβαίνει την υψηλότερη από τις δύο ακόλουθες τιμές, που προσδιορίζονται βάσει έκθεσης ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων: την υπολειμματική λογιστική αξία των εγκαταστάσεων ή την παρούσα αξία των προβλεπόμενων για μία τριετία λειτουργικών κερδών, μείον τα οφέλη τα οποία η αποδέκτρια επιχείρηση αντλεί ενδεχομένως από το κλείσιμο των εγκαταστάσεων,
 - β) ενισχύσεις όπως δάνεια ή εγγυήσεις δανείων για τη συγκέντρωση των κεφαλαίων κίνησης που χρειάζονται για να μπορέσει η οικεία επιχείρηση να φέρει σε πέρας ημιτελείς εργασίες, υπό την προϋπόθεση ότι περιορίζονται στο απολύτως αναγκαίο ποσό και ότι ένα σημαντικό μέρος των εργασιών έχει ήδη εκτελεσθεί.
- (19) Οι επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση για μερικό κλείσιμο των μονάδων τους δεν πρέπει να έχουν λάβει ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης κατά τα τελευταία 10 έτη. Σε περίπτωση που έχουν μεσολαβήσει λιγότερα από 10 έτη από τη χορήγηση των ενισχύσεων διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, η Αρχή θα επιτρέπει τη χορήγηση ενίσχυσης μερικού κλεισίματος μόνον σε εξαιρετικές και απρόβλεπτες περιστάσεις για τις οποίες δεν ευθύνεται η επιχείρηση.
- (20) Το ποσό και η ένταση της ενίσχυσης πρέπει να είναι δικαιολογημένα με βάση την έκταση του κλεισίματος για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση, με βάση τα διαρθρωτικά προβλήματα της οικείας περιφέρειας και, σε περίπτωση αναπροσανατολισμού προς άλλες βιομηχανικές δραστηριότητες, την κοινοτική νομοθεσία και τους κανόνες που διέπουν τις εν λόγω νέες δραστηριότητες.
- (21) Προκειμένου να εξασφαλισθεί ο μη αναστρέψιμος χαρακτήρας του κλεισίματος για το οποίο έχει χορηγηθεί ενίσχυση, το οικείο κράτος ΕΖΕΣ μεριμνά ώστε οι ναυπηγικές εγκαταστάσεις που έχουν κλείσει να παραμείνουν κλειστές επί χρονικό διάστημα όχι μικρότερο των δέκα ετών.

24B.3.3.3. Ενισχύσεις για την απασχόληση

- (22) Οι ενισχύσεις που χορηγούνται για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με ειδικές ανάγκες ή τη κάλυψη του επιπλέον κόστους για την απασχόληση εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με ειδικές ανάγκες σε επιχειρήσεις ναυπήγησης, επισκευής ή μετατροπής πλοίων μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ εφόσον τηρούν τους ουσιαστικούς κανόνες που θεσπίζονται με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2204/2002 της 12ης Δεκεμβρίου 2002 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις για την απασχόληση⁽¹⁾, όπως ενσωματώθηκαν στη συμφωνία ΕΟΧ με την απόφαση της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ αριθ. 83/2003 της 20ης Ιουνίου 2003⁽²⁾.

24B.3.3.4. Εξαγωγικές πιστώσεις

- (23) Οι ενισχύσεις της ναυπηγικής βιομηχανίας που χορηγούνται υπό μορφή πιστωτικών διευκολύνσεων, με την υποστήριξη του κράτους, σε πλοιοκτήτες του εν λόγω κράτους ή άλλους κράτους ή ακόμη σε τρίτα μέρη, για τη ναυπήγηση ή τη μετατροπή πλοίων μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ, υπό την προϋπόθεση ότι συνάδουν με τους όρους του διακανονισμού του ΟΟΣΑ του 1998 περί των κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων, που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης, και με την τομεακή συμφωνία για τις εξαγωγικές πιστώσεις για τα πλοία, ή για οποιουδήποτε άλλους όρους θεσπιστούν μεταγενέστερα με έναν τέτοιο διακανονισμό ή με άλλο διακανονισμό που θα τον αντικαταστήσει.

⁽¹⁾ ΕΕ L 337 της 13.12.2002, σ. 3.

⁽²⁾ ΕΕ L 257 της 9.10.2003 και Συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 51, βλ. σημείο 1ζ) του παραρτήματος XV της συμφωνίας ΕΟΧ.

24B.3.3.5. Αναπτυξιακή βοήθεια

- (24) Οι ενισχύσεις για τη ναυπήγηση και μετατροπή πλοίων οι οποίες χορηγούνται ως αναπτυξιακή βοήθεια σε αναπτυσσόμενες χώρες, μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ, υπό την προϋπόθεση ότι συνάδουν με τους σχετικούς όρους του διακανονισμού του ΟΟΣΑ του 1998 περί των κατευθυντηρίων γραμμών στον τομέα των εξαγωγών που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης και με την τομεακή συμφωνία για τις εξαγωγικές πιστώσεις για τα πλοία ή για οποιουδήποτε άλλους όρους θεσπιστούν μεταγενέστερα με έναν τέτοιο διακανονισμό ή με άλλο διακανονισμό που θα τον αντικαταστήσει.
- (25) Η Αρχή θα ελέγχει τον ιδιαίτερο αναπτυξιακό χαρακτήρα της προτεινόμενης ενίσχυσης, το ότι η ενίσχυση είναι αναγκαία και ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του διακανονισμού του ΟΟΣΑ του 1998 περί των κατευθυντηρίων γραμμών στον τομέα των εξαγωγών που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης και της τομεακής συμφωνίας για τις εξαγωγικές πιστώσεις για τα πλοία ή για οποιουδήποτε άλλους όρους θεσπιστούν μεταγενέστερα με έναν τέτοιο διακανονισμό ή με άλλο διακανονισμό που θα τον αντικαταστήσει. Για την προσφερόμενη αναπτυξιακή βοήθεια πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εκδηλώσουν ενδιαφέρον διάφορα ναυπηγεία. Καθόσον έχουν εφαρμογή οι κανόνες του ΕΟΧ για τις δημόσιες συμβάσεις, πρέπει να τηρούνται οι διαδικασίες υποβολής προσφορών.

24B.3.3.6. Περιφερειακές ενισχύσεις

- (26) Οι περιφερειακές ενισχύσεις για τη ναυπήγηση, επισκευή ή μετατροπή πλοίων μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ μόνο εφόσον πληρούνται οι κάτωθι όροι:
- οι ενισχύσεις πρέπει να χορηγούνται για επενδύσεις αναβάθμισης ή εκσυγχρονισμού υφιστάμενων ναυπηγείων που δεν συνδέονται με τη χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση των υπόψη ναυπηγείων, με στόχο τη βελτίωση της παραγωγικότητας των υφιστάμενων εγκαταστάσεων,
 - στις περιοχές που αναφέρονται στο άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συμφωνίας ΕΟΧ και αντιστοιχούν στο χάρτη που ενέκρινε η Αρχή για κάθε κράτος ΕΖΕΣ όσον αφορά τη χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων, η ένταση ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 22,5 %,
 - στις περιοχές που αναφέρονται στο άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας ΕΟΧ και αντιστοιχούν στο χάρτη που ενέκρινε η Αρχή για κάθε κράτος ΕΖΕΣ όσον αφορά τη χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων, η ένταση ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 12,5 % ή το ισχύον μέγιστο όριο περιφερειακής ενίσχυσης, αναλόγως του ποίου εκ των ποσών είναι χαμηλότερο,
 - η ενίσχυση πρέπει να περιορίζεται στην υποστήριξη επιλέξιμων δαπανών, όπως αυτές ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζονται στις περιφερειακές ενισχύσεις.

24B.4. Υποχρέωση κοινοποίησης

- (27) Όλα τα προγράμματα χορήγησης νέων ενισχύσεων για τη ναυπήγηση, επισκευή ή μετατροπή πλοίων, είτε υπό μορφή καθεστώτος είτε ως μεμονωμένες ενισχύσεις μη εντασσόμενες σε κάποιο καθεστώς ενισχύσεων, πρέπει να κοινοποιούνται στην Αρχή, εκτός εάν πληρούν τους όρους που θεσπίζονται σε κάποιον από τους κανονισμούς απαλλαγής κατά κατηγορία (!) ορισμένων κατηγοριών κρατικών ενισχύσεων από την υποχρέωση προηγούμενης κοινοποίησης.

24B.5. Υποχρέωση παρακολούθησης

- (28) Τα κράτη ΕΖΕΣ υποβάλλουν στην Αρχή ετήσιες εκθέσεις για όλα τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων δυνάμει των κανόνων που θεσπίζονται στο μέρος II του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας Εποπτείας και Δικαστηρίου και στις διατάξεις εφαρμογής του.

24B.6. Επικάλυψη ενισχύσεων προερχομένων από διαφορετικές πηγές

- (29) Τα ανώτατα όρια ενισχύσεων που καθορίζονται στο παρόν πλαίσιο ισχύουν ανεξάρτητα από το αν η υπόψη ενίσχυση χρηματοδοτείται, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, από κρατικούς πόρους ή από πόρους προερχόμενους από τη συνεργασία των χωρών του ΕΟΧ. Οι ενισχύσεις που εγκρίνονται βάσει του παρόντος πλαισίου δεν μπορούν να συνδυαστούν με άλλες μορφές κρατικών ενισχύσεων, κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ, ούτε με άλλες μορφές χρηματοδοτήσεων οι οποίες προέρχονται από τη συμμετοχή των κρατών της ΕΖΕΣ σε κοινотικά προγράμματα, εφόσον η εν λόγω σύρρευση έχει ως αποτέλεσμα υψηλότερη ένταση ενίσχυσης από ό,τι ορίζουν οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.
- (30) Στην περίπτωση ενισχύσεων που εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς και περιλαμβάνουν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, θα εφαρμόζεται το ευνοϊκότερο ανώτατο όριο ενίσχυσης.

24B.7. Εφαρμογή του παρόντος πλαισίου

- (31) Το παρόν πλαίσιο εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2004 έως την 31η Δεκεμβρίου 2006 το αργότερο. Κατά την περίοδο αυτή μπορεί να τύχει αναθεώρησης από την Αρχή.

(!) Βλέπε άνωθεν παραγράφους 12 β), γ), δ) και 22.